

KAZIMIERZ HARASIMOWICZ.

BRATNIA POMOC STUDENTÓW SZKOŁY NAUK POLITYCZNYCH.

W dniu 30 listopada 1916 roku grono słuchaczy Szkoły Nauk Społecznych i Handlowych (ówczesna nazwa Uczelni) zwołuje Walne Zebranie wszystkich jej słuchaczy, na którym zapada uchwała założenia organizacji pod nazwą: „Stowarzyszenie słuchaczy Szkoły Nauk Społecznych i Handlowych w Warszawie“. 17-go grudnia tegoż roku ma miejsce uroczysta inauguracja prac nowego stowarzyszenia. Członkostwo honorowe otrzymują pp.: Dyrektor Dr. E. J. Reyman, oraz T. Tchorzewski .

Stowarzyszenie prowadzi pracę samopomocową, kulturalną i towarzyską. Liczba jego członków jest niewielka, sięga bowiem 20 — 30 osób. (Ilość słuchaczy szkoły w tym czasie wynosi 66 osób). Organizacja władz i zakres działania poszczególnych agend — nie są jeszcze ustalone i ulegają częstym reformom. Prócz prac wyżej wymienionych, wiele wysiłków i wiele czasu pochłania Zarządowi Stowarzyszenia walka o prawa dla uczelni, prowadzona raz wspólnie z władzami uczelni, niekiedy zaś, w fazach specjalnie ostrych, i samodzielnie. Przeglądając materiały, posiadane w tej sprawie, widzimy, iż walka ta, mająca charakter zasadniczy dla studujących w Uczelni, uwieńczona została pomyślnym wynikiem dopiero w końcu 1929 roku, czyli trwała lat 13-cie.

W tym czasie Stowarzyszenie ogromnie się rozrosło. Prace, prowadzone przez poszczególne jego Zarządy dawały coraz lepsze rezultaty. W końcu 1919 r. powstaje koło byłych wychowanków Uczelni, początkowo, jako autonomiczna sekcja Stowarzyszenia, później zaś jako stowarzyszenie odrębne.

W końcu 1929 i w początkach 1930 roku życie w Uczelni zamiera. Część profesorów i większość studentów udaje się na front. Przewodnictwo w zdekompletowanym Zarządzie Stowarzyszenia obejmuje p. Łączyński. Zarząd niesie pomoc kolegom, będącym na froncie. Tworzy się t. zw. „Fundusz żołnierski“, pochodzący z opodatkowania się członków Stowarzyszenia. Wysokość podatku wynosi 50 mk. od osoby. Dochód z imprezy, urządzonej w tym czasie przez Zarząd, jest całkowicie przeznaczony na choinkę dla żołnierzy na froncie.

W krytycznym momencie odwrotu z pod Kijowa Nadzwyczajne Walne Zebranie członków Stowarzyszenia uchwala, co następuje: „Wszyscy wychowankowie i słuchacze do lat 42 obowiązani są wstąpić do szeregów armji czynnej, koleżanki zaś obowiązane są do służby pomocniczej. Zwolnień od obowiązków, wynikających z treści powyższej uchwały, udzielać może, w wypadkach wyjątkowych, powołana przez Walne Zebranie, Komisja Kwalifikacyjna. Oporni ulegną represjom i bojkotowi towarzyskiemu“.

Koleżanki pod egidą Czerwonego Krzyża zakładają w lokalu Uczelni szwalnię. Szwalnia ta funkcjonowała, aż do nastania normalnych czasów i rozpoczęcia studjów.

Stowarzyszenie, po ciężkim okresie zastoju, spowodowanego wypadkami wojennymi, ze zdwojoną energją zabiera się do pracy, nawiązuje kontakt z innymi organizacjami akademickimi i t. p.

Żywy oddźwięk wśród jego członków, wywołują znane enuncjacje Lloyd George'a w sprawie Górnego Śląska. Zarząd wysyła do studentów Szkoły Nauk Politycznych w Londynie depeszę, w której prosi ich o bezstronne przedstawienie opinii publicznej w Anglii prawdziwego stanu rzeczy na Górnym Śląsku. Do depeszy zostaje dołączona historia Górnego Śląska z uwzględnieniem jego stosunków ekonomicznych i etnograficznych.

Wkrótce po utworzeniu się Centrali Akademickich Bratnich Pomocy na Uczelniach Warszawskich Stowarzyszenie zostaje przyjęte w poczet jej członków. Charakterystycznym jest i zasługuje na uwagę, iż młodzież akademicka wcześniej uznała Szkołę Nauk Politycznych za uczelnię wyższą niż czynniki oficjalne. Dużą zasługę przypisać w tej mierze należy studentom Szkoły, którzy dzięki wyteżonej pracy i godnemu zachowaniu się, zdobyli uznanie u ogółu akademików.

W roku 1926 Stowarzyszenie, uprzednio już przemianowane na „Stowarzyszenie Słuchaczy Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie“, otrzymuje

Szkoła Nauk Politycznych. Fot. K. Jankowski.

Aleksander Dębski, prezes Bratniej Pomocy St. Szk. Nauk Polit.

wraz ze zmianą Statutu obecną swą nazwę: „T-wo Bratnia Pomoc studentów Szkoły Nauk Politycznych w Warszawie“.

Zarząd T-wa bierze czynny udział w życiu ogólnie - akademickim. Członkowie dwukrotnie zdobywają dla T-wa czołowe miejsca (1-e i 3-cie) w akcji zbiórkowej „Tygodni Akademika“.

W roku 1924 ma miejsce 1-y Reprezentacyjny Bal T-wa.

W dniu 3 maja tegoż roku ma miejsce uroczystość poświęcenia sztandaru T-wa, ufundowanego drogą ofiar i składek, za cenę 1.500.000 mk. Sztandar, według projektu kolegi Czaykowskiego, wykonała fir. „Wdzięczna Praca“.

Poświęcenia dokonał ks. kanonik dr. Niemira w kaplicy Panny Marji kościoła katedralnego.

Rodzicami Chrzestnymi byli: Panie: premierowa Grabska, profesorka Namitkiewiczowa i Sokolnicka, koleżanka Ardasiewiczówna, oraz Panowie Minister Miklaszewski, prof. Kulczycki, Dyr. Dr. Zawidzki i kol. Ulanicki. Wśród szeregu gwoździ widnieją ufundowane przez pp.: J. E. ks. Kardynała Kakowskiego, marszałka Rataja, min. Ludkiewicza, min. Kiedronia, min. Lindego, prezydenta Jabłońskiego, prezesa Balińskiego, wojew. Soltana, Ich Magn. Panów Rektorów Wyższych Uczelni.

Zarząd T-wa bierze czynny udział w pracach Komitetu Budowy Gmachu S. N. P. Poświęcenie kamienia węgielnego ma miejsce w maju 1927 r. Jesienią gmach oddany zostaje już częściowo do użytku.

Wzrost prestiżu T-wa daje możność jego delegatom odgrywania poważnej roli na terenie ogólnym. Prezes T-wa w roku 1926 zostaje Prezesem Rady C. A. B. P., kol. de Carton, w 1925 v.-prezesem, później Dyrektorem Wydz. Wykonawczego. Stanowisko v.-prezesa piastuje również kol. Gajerski.

Kol. Mikułowski piastuje godność v.-prezesa O. Z. B. P., oraz delegata do Warszawskiego Komitetu Akademickiego. To ostatnie stanowisko piastował później kol. Harasimowicz. W wyborach na Zjazd ogólnoakademicki w roku 1927 z listy narodowej przechodzi kol. Mikułowski. W roku 1929 z tejże listy narodowej przechodzi już 3-ch delegatów: kol. kol. Harasimowicz, Fedorowicz i Schultz, oraz z listy mocarstwowców jeden — kol. Złobnicki. Liczba delegatów jest już zatem większa.

Zarząd bierze czynny udział w Organizowaniu Tygodnia Współdzielczości w r. 1928.

Wybitny rozwój T-wa datuje się od roku 1929. Ulega znacznemu powiększeniu majątek T-wa. Pozycja na terenie zewnętrznym ulega trwałemu skonsolidowaniu. Zarząd zakłada na terenie T-wa Kasę Chorych dla członków.

Sekcja Wydawnicza zaczyna sama drukować skrypty i t. p.

Prezesami Stowarzyszenia, a później Bratniej Pomocy byli:

W roku akad. 1916/17, oraz 1917/18 — Cz. Kierszys,

— „ — 1918/19 — Maliszewski, a od 10.V.19 — Łączyńska,

— „ — 1819/20 — Szczodrowski oraz 1920/21,

— „ — 1921/22 — J. Stemler,

— „ — 1922/23 — Wł. Ścibor — Ryłski,

— „ — 1923/24 — p. o. Ulanicki, później Pawłowicz — Pawłowski,

— „ — 1924/25 i 1925/26 — Machnik, a od 12.II.26 p. o. Wandycz,

— „ — 1926/27 — St. Gajerski,

— „ — 1927/28 — M. Tomasiak,

— „ — 1928/29 — Pawłowski, później od 1.IVI.29 — Bronikowski,

— „ — 1929/30 — Z. Fedorowicz,

— „ — 1930/31 — A. Dębski.

Obecne Władze T-wa:

Prezes — Aleksander Dębski,

V.-Prezes — J. Dudziński,

Skarbnik — E. Załuski,

Sekretarz — Z. Żurkowski.

Członkini — Potrzebska, Majdanówna, Kwiatkowski, Różycki i Furmański.

Zastępcy — Kiślańska, Schabowska.

Komisja Rewizyjna:

K. Harasimowicz,

Wł. Schultz,

K. Witkowski,

Zastępca — M. Pampuchówna.

Sąd Koleżeński:

A. Reszke,
A. Molak,
L. Kozicki,
J. Zawadzka,
J. Podczaski.

Delegacja do C.A.B.P.:

A. Dębski,
S. Kwiatkowski,
Cz. Fiszer-Kondracki,
J. Nawracki,
Zastępca — W. Kruszyński.

Komisja Balotująca:

W. Vogel,
H. Długoborska,
S. Szulczewska.

Wydawca:

Z. Weiss.

Chorąży:

T. Kurski.

Dane z działalności T-wa w r. a. 1930/31:

Suma wpływów T-wa —	—	13.304 zł. 42 gr.
Dochód —	—	8.888 „ 53 „
Kapitał —	—	25.375 „ 33 „
Majątek Sekcji Wydawniczej —	—	19.174 „ 92 „
		<hr/>
Bilans zamyka się sumą —	—	57.523 zł. 18 gr.

Liczba członków T-wa na I.IX. 1930 r. wynosiła 817 (w tem 173 koleżanek i 644 kolegów).

Kwalifikacyj do domów akademickich wydano ogółem 71.

Do Kolonji Letnich wysłano 7 osób. Pożyczek długoterminowych wydano — 73, stypendjalnych — 2, na kurację w Zakopanem — 1, gwarancyj na opłatę czesnego — 87, biletów na premjery — 40, legitymacyj teatralnych 227, kartek na bilety ulgowe w teatrach miejskich — 2000, kartek do lekarzy — 41, 3 kolegów skierowano na posady.

Ogólna suma wydanych pożyczek wynosi 10.261 zł. 40 gr.

Wydano nowe skrypta z 8 przedmiotów.